

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

14^ο ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ / 57001 ΘΕΡΜΗ / ΤΗΛ. 473.320, 475.604 / FAX: 471.795

Πρόγραμμα Παρακολούθησης Υγροτόπων

Δραστηριότητες κατά το 1995

Μαρία Αναγνωστοπούλου & Π.Α. Γεράκης

Δεκέμβριος 1995

Το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) ιδρύθηκε το 1991 ύστερα από πρόταση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε προς την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση το συμβόλαιο αριθμός B91/91/SIN/8192 μεταξύ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γεν. Διεύθυνση XI) και του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας.

The Greek Biotope/Wetland Centre was established in 1991, as a result of a proposal to EU by the Greek Ministry of Environment, Physical Planning and Public Works, under Contract Number B91/91/SIN/8192 signed by the Commission of the European Union (DG XI) and the Goulandris Natural History Museum.

Η πλήρης αναφορά στην εργασία αυτή είναι:

Αναγνωστοπούλου, Μαρία και Π.Α. Γεράκης. 1995. Πρόγραμμα Παρακολούθησης Υγροτόπων. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων. 10 σελ.

This document may be cited as follows:

Anagnostopoulou, Maria and P.A. Gerakis. 1995. Wetlands Monitoring Project. Greek Biotope/Wetland Centre. 10 pp. (Gr, En su)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Συντονιστές και συνεργάτες προγράμματος	1
Περίληψη	2
Summary	4
Πρόλογος	5
Εισαγωγή	7
Δράσεις του προγράμματος κατά το 1995	7
Αποτελέσματα	9
Αξιολόγηση του προγράμματος	10
Παραρτήματα (επισυναπτόμενα εκτός αρίθμησης σελίδων)	

Συντονιστές προγράμματος:

Μαρία Αναγνωστοπούλου & Π.Α. Γεράκης

Συνεργάτες:

Σάββας Καζαντζίδης

Φώτης Περγαντής

Αθανάσιος Σφουγγάρης

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία

Αστική Εταιρία Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης

Οικολογική Ομάδα Ροδόπης

Οικολογική Κίνηση Λαμίας

Ενωση Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον

Κέντρο Οικοτουρισμού και Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αιτωλίας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ Δραστηριότητες κατά το 1995

Μαρία Αναγνωστοπούλου & Π.Α. Γεράκης

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων
14ο χλμ. Θεσσαλονίκης-Μηχανιώνας
57001 Θέρμη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης Υγροτόπων (ΠΠΥ) εμπίπτει στον ειδικό σκοπό του ΕΚΒΥ να παρακολουθεί τους υγροτόπους, ιδιαίτερα δε τις απειλές που υφίστανται και να συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους. Ειδικότερα ο σκοπός του ΠΠΥ για το 1995 ήταν να εξακολουθήσει την επικοινωνία με τις υπηρεσίες, η οποία είχε ήδη αρχίσει από τα προηγούμενα έτη και να δώσει έμφαση στην υποστήριξη κάποιων δράσεων περιβαλλοντικών οργανώσεων, πάντοτε με προσανατολισμό την αντιμετώπιση προβλημάτων τα οποία το ΠΠΥ εντόπισε κατά τα έτη 1992-1994. Καταγραφή νέων προβλημάτων και ορνιθολογικές παρατηρήσεις προγραμματίστηκαν μόνο για τους υγροτόπους των νησιών Λήμνος, Λέσβος και Νάξος με τους οποίους το ΠΠΥ δεν είχε ασχοληθεί στο παρελθόν.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις του ΠΠΥ κατά το 1995 περιέλαβαν:

- α. επεξεργασία του συνόλου της πληροφορίας που είχε συγκεντρωθεί από το πρόγραμμα κατά το 1992-94 σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν 50 αξιόλογοι ελληνικοί υγρότοποι και σύνταξη αντίστοιχης έκθεσης που απευθύνεται στις αρμόδιες υπηρεσίες, από τον βιολόγο-ορνιθολόγο Σ. Καζαντζίδη.
- β. υποστήριξη δράσεων σχετικών με τα προβλήματα υγροτόπων ή με την προβολή των αξιών τους, από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις: Οικολογική Ομάδα Ροδόπης, Οικολογική Κίνηση Λαμίας, Αστική Εταιρία Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης (ΑΕΠΛΚΒ), Ένωση Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον, Κέντρο Οικοτουρισμού & Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αιτωλίας (ΚΟΠΕΑ). Για όλες τις παραπάνω δράσεις, οι οργανώσεις παρέδωσαν στο ΕΚΒΥ σχετικές εκθέσεις. Η δράση της ΑΕΠΛΚΒ συντονίστηκε από τον Σ. Καζαντζίδη και του ΚΟΠΕΑ από τον βιολόγο-οικολόγο Φ. Περγαντή.
- γ. καταγραφή προβλημάτων και ορνιθολογικές παρατηρήσεις στους κύριους υγροτόπους των νησιών Λήμνος, Λέσβος και Νάξος, από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία.
- δ. παρακολούθηση της πορείας των προβλημάτων στους υγροτόπους: λίμνες Δύστος, Υλίκη, Παραλίμνη και λιμνοθάλασσα Αταλάντης, από τον Α. Σφουγγάρη, Δρα δασολόγο.

Οι δραστηριότητες του ΠΠΥ κατά το 1995, επέτρεψαν τη συνέχιση της επικοινωνίας με τις δημόσιες υπηρεσίες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάποιοι αξιόλογοι ελληνικοί υγρότοποι, καταγράφηκαν νέα προβλήματα και έγιναν οι σχετικές επαφές, ενώ παράλληλα ενισχύθηκαν οι δράσεις ενεργών περιβαλλοντικών οργανώσεων για την προστασία των υγροτόπων της περιοχής τους. Τέλος, η έκθεση για τα προβλήματα των υγροτόπων στους οποίους έγινε παρακολούθηση κατά το 1992-94, αναμένεται να βοηθήσει στην προστασία τους.

WETLANDS MONITORING PROJECT

Activities in 1995

Maria Anagnostopoulou & P.A. Gerakis

Greek Biotope/Wetland Centre
14th km Thessaloniki-Mihaniona
57001 Thermi

The Wetlands Monitoring Project (WMP), lies in agreement with the specific objective of EKBY to monitor the wetlands, and in particular the problems they face, and to help address these problems. More specifically, the objective of the WMP for 1995 was to continue communication with the civil services which had started in the previous years, and to give emphasis on supporting certain activities of local NGOs, which addressed problems identified by the project during 1992-94. Identification of problems and ornithological observations were planned only for the main wetlands of the islands of Lemnos, Lesvos and Naxos, never covered by the project before.

The activities of the WMP during 1995 included:

- i. editing of the total information collected by the project during 1992-94 about the problems of certain important Greek wetlands, and production of a report addressed to the associated services, by S. Kazantzidis, biologist-ornithologist.
- ii. support of activities related to the problems of wetlands and activities for the propagation of their values, performed by 5 local NGOs.
- iii. identification of problems and ornithological observations in the main wetlands of the islands of Lemnos, Lesvos and Naxos, by the Hellenic Ornithological Society.
- iv. monitoring of the problems previously recorded in the wetlands: lakes Distos, Iliki, Paralimni and Atalandi lagoon, by A. Sfouggaris, forest scientist, Ph.D.

With the above activities, the communication with the civil services with regard to the problems of certain important Greek wetlands, more problems were recorded, whereas at the same time, the project supported the activities of certain local NGOs for the conservation of the wetlands in their area. Finally, the report on the problems of the wetlands covered by the project during 1992-1994, is expected to act as a tool for their conservation.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρακολούθηση των υγροτόπων απασχόλησε το ΕΚΒΥ καθόλη τη διάρκεια της πρώτης φάσης λειτουργίας του (Σεπτέμβριος 1991 - Δεκέμβριος 1995) τόσο από την άποψη του προβληματισμού όσο και από την άποψη του τρόπου εκτελέσεως συγκεκριμένων δράσεων.

Ο προβληματισμός αφορούσε τον καθορισμό των σκοπών στους οποίους έπρεπε να αποβλέπει ένα πρόγραμμα παρακολούθησης υπό τις σημερινές επιστημονικές, κοινωνικές και διοικητικές συνθήκες της Ελλάδος. Κρίθηκε, μετά από πολύμηνες αναζητήσεις, ότι πρωταρχικός σκοπός έπρεπε να είναι η παρακολούθηση των κινδύνων που απειλούν με υποβάθμιση τους ελληνικούς υγροτόπους και η σχετική ενημέρωση των αρμοδίων υπηρεσιών. Η καταγραφή συγκεκριμένων παραμέτρων (σχετικών με την ποσότητα και ποιότητα νερού, με τους πληθυσμούς ειδών κ.λπ.) η οποία περιέχεται στην έννοια της παρακολούθησης (monitoring) ως εξέχοντος θέματος της επιστήμης της οικολογίας και ως διαχειριστικού "εργαλείου", έπρεπε να είναι προς το παρόν δευτερεύων σκοπός όχι μόνο γιατί μια τέτοια παρακολούθηση θα απαιτούσε τεράστιες πιστώσεις, αλλά και γιατί δεν υπήρχε ικανός αριθμός εξειδικευμένων επιστημόνων παρά μόνο σε λίγα μέρη της Ελλάδος. Αποφασίσθηκε λοιπόν να ασχοληθεί το πρόγραμμα με την παρακολούθηση των απειλών κατά κύριο λόγο, ενώ παράλληλα θα γινόταν προσπάθεια δοκιμαστικής παρακολούθησης ορισμένων παραμέτρων ώστε να αποκτηθεί κάποια πείρα σε περίπτωση που στο μέλλον η Πολιτεία κατορθώσει να πραγματοποιήσει την πρόθεσή της να εγκαθιδρύσει ευρύτατο δίκτυο παρακολούθησης οικολογικών παραμέτρων σε όλη την Ελλάδα.

Η φύση του προγράμματος κατέστησε αναγκαία την τροποποίησή του κάθε έτος με βάση τη συσσωρευόμενη πείρα. Διαπιστώθηκε ότι οι ωφέλειες από το πρόγραμμα δεν έπρεπε να είναι μόνο η απλή καταγραφή των απειλών και η ενημέρωση των αρμοδίων αρχών αλλά και η απόκτηση πείρας και η κινητοποίηση των τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η ωφέλεια αυτή θα μπορούσε να προκύψει όχι μόνο μέσω της ενεργού συμμετοχής των οργανώσεων στη συλλογή πληροφοριών αλλά και στην υποστήριξή τους στο να αναλάβουν πρωτοβουλίες αντιμετώπισης των απειλών, καθώς και δοκιμαστικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με καθαρώς επιστημονικά θέματα.

Το ΕΚΒΥ έχει την πεποίθηση ότι η πείρα που αποκτήθηκε από το πρόγραμμα κατά το 1992-1995 στοιχειοθετεί την ικανότητά του να υποβοηθήσει την Πολιτεία στη δημιουργία και λειτουργία ενός πολύ ευρύτερου και ολοκληρωμένου πανελλαδικού δικτύου παρακολούθησης. Ενδειξη της ικανότητάς του αυτής αποτελεί και η επιτυχής συμμετοχή του ΕΚΒΥ, μέσω του ΥΠΕΧΩΔΕ, στο υπό περάτωση κοινοτικό έργο για τους Μεσογειακούς Υγροτόπους (γνωστό ως MedWet) το οποίο περιλαμβάνει στις δραστηριότητές του και την Απογραφή και Παρακολούθηση των Υγροτόπων. Όπως είναι φυσικό, οι μέθοδοι που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια του MedWet από το ΕΚΒΥ, το Ινστιτούτο για τη Διατήρηση της Φύσης Πορτογαλίας και το Διεθνές Γραφείο για την Έρευνα Υδροβίων Πουλιών και Υγροτόπων (IWRB) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και

για μη υγροτοπικά οικοσυστήματα κατόπιν περαιτέρω προσαρμογών και επεξεργασίας.

Στον σχεδιασμό και στη διεξαγωγή του προγράμματος κατά το 1992-1995 συνέβαλαν πολλές υπηρεσίες, περιβαλλοντικές οργανώσεις και μεμονωμένα άτομα από όλη την Ελλάδα. Σε όλους απευθύνουμε θερμές ευχαριστίες για τη συνεργασία τους. Ιδιαίτερα οφείλουμε να σημειώσουμε την επιστημονική υποστήριξη της συντονίστριας του Προγράμματος Άμεσης Παρέμβασης (ΠΤΠ) του Παγκοσμίου Ταμείου για τη Φύση κ. Χρυσούλας Αθανασίου, καθώς και τη συμβολή των συνεργατών του ΠΤΠ, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Π.Α. Γεράκης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης Υγροτόπων (ΠΠΥ) εμπίπτει στον ειδικό σκοπό του ΕΚΒΥ να παρακολουθεί τους υγροτόπους, ιδιαίτερα δε τις απειλές που υφίστανται και να συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους. Ειδικότερα ο σκοπός του ΠΠΥ για το 1995 ήταν:

- ◊ η επικοινωνία με δημόσιες υπηρεσίες με σκοπό την αντιμετώπιση των σημαντικότερων προβλημάτων που εντοπίστηκαν στους υπό παρακολούθηση υγροτόπους κατά το 1994
- ◊ ο εντοπισμός σχεδιαζόμενων πράξεων που ενδεχομένως θα φέρουν αλλοιώσεις στους παρακολουδούμενους υγροτόπους, επιπλέον αυτών που ήδη εντοπίστηκαν κατά το 1994
- ◊ η ενίσχυση των σχέσεων συνεργασίας με τοπικές οργανώσεις και υποβοήθηση της τοπικής δράσης ως προς συγκεκριμένα προβλήματα και
- ◊ η ανταλλαγή πληροφοριών, πείρας και γνώσεων με τους εξωτερικούς συνεργάτες του ΕΚΒΥ και με τις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα

Κατά τα έτη 1993 και 1994 καταγράφηκαν οι απειλές σε 50 περίπου υγροτόπους και άρχισαν, αφενός η σχετική επικοινωνία με υπηρεσίες, και αφετέρου, η συνεργασία με κάποιες περιβαλλοντικές οργανώσεις. Για το έτος 1995 κρίθηκε σκόπιμο να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση τοπικών δράσεων. Έτσι, αποφασίστηκε να ενισχυθούν δράσεις ορισμένων περιβαλλοντικών οργανώσεων, σχετικές με την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είχε εντοπίσει το ΠΠΥ κατά το προηγούμενο έτος. Καταγραφή απειλών και ορνιθοπανίδας προγραμματίστηκε μόνο για τους υγροτόπους των νησιών Λήμνος, Λέσβος και Νάξος με τους οποίους το ΠΠΥ δεν είχε ασχοληθεί στο παρελθόν.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1995

Ο αρχικός προγραμματισμός των δραστηριοτήτων του ΠΠΥ υπέστη τροποποιήσεις. Οι δραστηριότητες που τελικά προγραμματίστηκαν και υλοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

1. Ο Σ. Καζαντζίδης ανέλαβε:
 - α. να επεξεργαστεί το υλικό των εκδόσεων των συνεργατών του ΠΠΥ κατά το 1993 και 1994 ώστε να παρουσιαστούν οι πληροφορίες που περιέχουν σε μορφή αξιοποιήσιμη από τις αρμόδιες υπηρεσίες
 - β. να εποπτεύσει τη δραστηριότητα της Αστικής Εταιρίας Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης για δράση της που περιγράφεται στο αντίστοιχο συμφωνητικό μεταξύ της οργάνωσης και του ΕΚΒΥ.
 - γ. να συντάξει έκδοση των προβλημάτων των υγροτόπων του ΠΠΥ για τις αρμόδιες υπηρεσίες και επίσης έκδοση για τις δράσεις της Αστικής Εταιρίας Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης στα πλαίσια του προγράμματος.

2. Ο Φ. Περγαντής ανέλαβε:

- α. να εποπτεύσει το Κέντρο Οικοτουρισμού και Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αιτωλίας (ΚΟΠΕΑ) για δράσεις του όπως αυτές περιγράφονται στο ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφηκε μεταξύ του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και της εν λόγω οργάνωσης την 15η Ιουνίου 1995
- β. να συντάξει έκθεση για τις δράσεις του ΚΟΠΕΑ οι οποίες θα αναπτυχθούν με την υποστήριξη του ΕΚΒΥ στα πλαίσια του προγράμματος.

3. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία ανέλαβε:

να καταγράφει τα προβλήματα και διεξάγει ορνιθολογικές παρατηρήσεις στους κύριους υγροτόπους των νησιών Λέσβου, Λήμνου και Νάξου.

4. Ο Α. Σφουγγάρης ανέλαβε:

να παρακολουθεί την πορεία των προβλημάτων που είχαν εντοπιστεί από το ΠΠΥ κατά το 1994 στους υγροτόπους Λιμνοθάλασσα Αταλάντης, Λίμνες Δύστος, Υλίκη και Παραλίμνη.

5. Οι παρακάτω δράσεις περιβαλλοντικών οργανώσεων υποστηρίχθηκαν από το ΕΚΒΥ:

- 5.1. Παρακολούθηση ποιότητας νερού λίμνης Βιστονίδας (σε συνεργασία με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης) και καταγραφή των κύριων προβλημάτων του φυσικού περιβάλλοντος στον Νομό Ροδόπης, από την Οικολογική Ομάδα Ροδόπης.
- 5.2. Περιβαλλοντική εκπαίδευση σχολείων Λαμίας με εστία τους τοπικούς υγροτόπους από την Οικολογική Κίνηση Λαμίας.
- 5.3. Παρακολούθηση κυριότερων προβλημάτων των λιμνών Κορώνειας-Βόλβης και παραλίμνιων περιοχών τους και καταγραφή δραστηριοτήτων της οργάνωσης από την Αστική Εταιρία Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης (συντονιζόμενη από τον Σ. Καζαντζίδη)
- 5.4. Δημιουργία έκθεσης φωτογραφίας για την προβολή των λειτουργιών, αξιών, αλλά και προβλημάτων, των υγροτόπων της Πελοποννήσου, από την Ένωση Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον (ΕΠΟΠ).
- 5.5. α. Διοργάνωση εκδηλώσεων σε τοπικό επίπεδο, και β. συμβολή σε κοινές δράσεις με άλλους τοπικούς φορείς, στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης των προβλημάτων των υγροτόπων της περιοχής και την ανάδειξη των αξιών τους, από το ΚΟΠΕΑ (συντονιζόμενη από τον Φ. Περγαντή).

Για όλες τις παραπάνω δράσεις, οι οργανώσεις παρέδωσαν στο ΕΚΒΥ σχετικές εκθέσεις.

6. Ο Π.Α. Γεράκης:

συμμετείχε ενεργώς στο πρόγραμμα ως γενικός σύμβουλος του ΠΠΥ, επισκεπτόμενος συχνά πολλές από τις περιοχές στις οποίες διεξήχθη το πρόγραμμα κατά το 1995. Επιπλέον, επισκέφθηκε κατά τη διάρκεια του 1995

πολλές από τις περιοχές που περιλαμβάνονταν στο ΠΠΥ του 1994, για διασταύρωση και επικαιροποίηση των καταγεγραμμένων πληροφοριών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα παραδοτέα προϊόντα του ΠΠΥ καθορίστηκαν στα συμφωνητικά που συντάχθηκαν με τα ανωτέρω πρόσωπα και περιβαλλοντικές οργανώσεις. Τα προϊόντα αυτά παραδόθηκαν από όλα τα συμβαλλόμενα πρόσωπα και οργανώσεις και έχουν ως εξής (οι λεπτομερείς πληροφορίες υπάρχουν στα αντίστοιχα παραρτήματα):

1. Παραδοτέα Σ. Καζαντζίδη (Παράρτημα 1)

- ◊ Έκδοση για την κατάσταση των παρακολουδούμενων (το 1993 και 1994) υγροτόπων. Η έκδοση παραδόθηκε στο τέλος Ιουνίου. Εξαιτίας, όμως, μεγάλου όγκου αναγκαίας επεξεργασίας και διορθώσεων, η έκδοση θα εκδοθεί στο τέλος Δεκεμβρίου 1995, αντί το τέλος Ιουνίου 1995, που προέβλεπε το τροποποιημένο συμφωνητικό.
- ◊ Έκδοση για τις δράσεις της Εταιρίας Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος.

2. Παραδοτέα Φ. Περγαντή (βλ. 5.5., Παράρτημα 2)

3. Παραδοτέα Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας (Παράρτημα 3)

- ◊ Έκδοση που περιλαμβάνει τα προβλήματα των κυριότερων υγροτόπων των νησιών Λέσβου, Λήμνου και Νάξου και τις ορνιθολογικές παρατηρήσεις στις ίδιες περιοχές.
- ◊ Συνοπτική έκδοση των δράσεων της Εταιρίας στα πλαίσια του συμφωνητικού της με το ΕΚΒΥ.

4. Παραδοτέα Α. Σφουγγάρη (Παράρτημα 4)

- ◊ Έκδοση για τις ενέργειες που διεξήγαγε κατά το 1995 στα πλαίσια του συμφωνητικού του με το ΕΚΒΥ.

5. Παραδοτέα περιβαλλοντικών οργανώσεων (Παράρτημα 5)

5.1. Οικολογική Ομάδα Ροδόπης (Παράρτημα 5.1.)

- ◊ Α' έκδοση για την κατάσταση των φυσικών περιοχών στο Νομό Ροδόπης
- ◊ Β' έκδοση για την κατάσταση των φυσικών περιοχών στο Νομό Ροδόπης
- ◊ Έκδοση με τα συμπεράσματα των αναλύσεων νερού της λίμνης Βιστονίδας.

5.2. Οικολογική Κίνηση Λαμίας (Παράρτημα 5.2.)

- ◊ Συνοπτική έκδοση για τον τρόπο υλοποίησης και το χρονοδιάγραμμα των δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ΠΠΥ
- ◊ Έκδοση για τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα πλαίσια του ΠΠΥ

5.3. Αστική Εταιρία Προστασίας των Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης (Παράρτημα 5.3.)

- ◊ Έκδοση για τη δραστηριότητα της εταιρίας σχετικά με τα προβλήματα που υπάρχουν στις λίμνες Κορώνεια, Βόλβη και των στενών της Ρεντίνας
- ◊ Έκδοση με όλα τα γεγονότα και την εξέλιξη της υπόθεσης καταπάτησης τμήματος των στενών Ρεντίνας
- ◊ Γενική έκδοση για τα προβλήματα των λιμνών Κορώνειας και Βόλβης
- ◊ Ειδική έκδοση για α. το πρόβλημα της πτώσης της στάθμης και β. το πρόβλημα της ρύπανσης, καθώς και τον τρόπο που προγραμματίζει η εταιρία να αντιμετωπίσει τα παραπάνω προβλήματα

5.4. ΕΠΟΠ (Παράρτημα 5.4.)

- ◊ Συνοπτική έκδοση για τον τρόπο παρουσίασης της φωτογραφικής έκδοσης για τους υγροτόπους της Πελοποννήσου.
- ◊ Πλήρη έκδοση για τη λειτουργία και την αξιολόγηση της φωτογραφικής έκδοσης.

5.5. ΚΟΠΕΑ (Παράρτημα 2)

- ◊ Έκδοση σχετικά με το 5.5.α. στο κεφ. "Δράσεις του προγράμματος κατά το 1995" ανωτέρω.
- ◊ Έκδοση σχετικά με το 5.5.β. στο κεφ. "Δράσεις του προγράμματος κατά το 1995" ανωτέρω.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Μέσα από τις δραστηριότητες του ΠΠΥ, συνεχίστηκε η επικοινωνία του ΕΚΒΥ με υπηρεσίες της Πολιτείας σχετικά με προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάποιοι αξιόλογοι υγρότοποι, καταγράφηκαν νέα προβλήματα τα οποία θα αποτελέσουν θέματα επικοινωνίας στο μέλλον και πραγματοποιήθηκαν επαφές, καταγραφή προβλημάτων και ορνιθολογικές παρατηρήσεις σε υγροτόπους τριών μεγάλων νησιών. Επιπλέον, ενισχύθηκαν ποικίλες δράσεις ενεργών περιβαλλοντικών οργανώσεων, οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία των υγροτόπων της περιοχής τους και στην ευαισθητοποίηση κοινωνικών ομάδων και του ευρύτερου κοινού. Τέλος, η έκδοση για τα προβλήματα των υγροτόπων στους οποίους έγινε παρακολούθηση το 1992-1994, η οποία θα εκδοθεί στο τέλος Δεκεμβρίου 1995 και θα διανεμηθεί στις αρμόδιες ανά περίπτωση υπηρεσίες, αναμένεται να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των ανθρώπων που αγωνίζονται για την προστασία των υγροτόπων της Ελλάδας.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ-ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

14ο χλμ. Θεσσαλονίκης-Μηχανιώνας, 57001 Θέρμη
Τηλ. 031-475604/473432/473320 Fax. 471795